

NIEUWSBRIEF

FEBRUARI 2022

NUMMER 02

Naar een gedeelde aanpak voor meer- en hoogbegaafde leerlingen

IN DIT NUMMER

VOORZIENING DUBBEL
BIJZONDER

ONDERZOEK REALISEREN
VAN 'HOTSPOTS'

HET
SPECIALISTENNETWERK

UIT DE PRAKTIJK...
OGVO

PLANNING EN
PROJECTLEIDING

In deze tweede nieuwsbrief staan we stil bij de voortgang van het project. Inmiddels zijn we aan de slag met de uitvoering van ons actieplan en werken we aan doelen op het gebied van professionalisering (naar een brede basis), een dekkend netwerk aan voorzieningen en een doorgaande lijn PO-VO. In dit bericht hebben we aandacht voor de opzet van een structureel aanbod voor dubbel bijzondere leerlingen, de oriëntatie op de vorming van mogelijke hotspots, de rol van de HB-specialist in het netwerk en conferentie HB verplaatst naar medio april.

Daarnaast aandacht voor good practice. Het verhaal van OGVO, stichting voor voortgezet onderwijs in de gemeente Venlo met drie campussen. Alle drie geven ze invulling aan specifieke ondersteuning voor hoogbegaafde leerlingen binnen hun reguliere onderwijsaanbod.

In principe is het zo dat onderwijs aan hoogbegaafde kinderen valt binnen het basisaanbod van een school. Scholen bepalen uiteraard zelf welke speciale programma's zij hebben. Zoals de plusklas of extra lesstof. In de doelen van ons project is ook duidelijk aangegeven dat we werken aan een sterke basis en thuisnabij onderwijsaanbod voor alle leerlingen. Dus ook hoogbegaafde leerlingen. Aparte voorzieningen voor hoogbegaafdheidsonderwijs past niet in deze visie. Het kan echter wel zo zijn dat deze groep leerlingen, extra ondersteuning nodig hebben, bijvoorbeeld op sociaal-emotioneel gebied.

21 april
13.00 - 16.30 uur

Conferentie verplaatst van 16 februari naar 21 april

De conferentie meer- en hoogbegaafde leerlingen is bestemd voor leerkrachten en docenten die gespecialiseerd zijn in het werken met hoogbegaafde leerlingen. Doel van deze bijeenkomst is uitwisseling, ontmoeten en elkaar inspireren, gericht op het werken met hoogbegaafde leerlingen.

31 maart
11.15 - 12.30 uur

Overleg bestuurders SWV PO en SWV VO

Op 31 maart komen de bestuurders van SWV PO en SWV VO bij elkaar voor een overleg in het kader van passend onderwijs aan hoogbegaafde leerlingen in Noord-Limburg: een gedeelde aanpak voor het PO en het VO.

Voorziening dubbel bijzonder: HB+ leerlingen

“Op weg naar een duurzame oplossing voor leerlingen waarbij sprake is van meer- en hoogbegaafdheid en een intensieve bijkomende ondersteuningsvraag”. Aan het woord is Peter Schutte, bestuurder van Onderwijsgroep Buitengewoon. Afgelopen jaar bleek dat er voor een groep hoogbegaafde leerlingen met een extra ondersteuningsvraag geen passend aanbod was. Een gevolg hiervan was onder andere dat deze kinderen thuis kwamen te zitten. Via een door het samenwerkingsverband geïnitieerde noodvoorziening is er weer perspectief voor deze kinderen. Vanaf januari werken we aan de ontwikkeling van een structureel aanbod voor leerlingen met ‘dubbel bijzonder’ als kenmerk.

Dubbel bijzonder

Vanuit wetenschappelijk perspectief wordt ook wel gesproken over leerlingen waarbij sprake is van “Twice Exceptional”, afgekort ook wel “2E” genoemd. Het zijn over het algemeen leerlingen die een dusdanige zware ondersteuning, maar ook intensieve begeleiding vragen dat gespecialiseerd onderwijs ingezet moet worden. Op de “ondersteuningsladder” spreken we hier over niveau 5: de hoogste ondersteuningsgraad. In het kader van een dekkend netwerk aan voorzieningen binnen het regionale samenwerkingsverband, waarin passend onderwijs gerealiseerd kan worden én om thuiszitters te voorkomen, heeft het samenwerkingsverband besloten om een structureel aanbod in te richten. Onderwijsgroep Buitengewoon is gevraagd om de aanwezige, tijdelijke noodvoorziening over te nemen en om te vormen tot een meer structureel aanbod.

Meer expertise bij het reguliere onderwijs

Vanuit de huidige situatie en noodzaak voor een groep leerlingen die niet voldoende ondersteund kunnen worden binnen het reguliere basisonderwijs is een structureel aanbod bij Onderwijsgroep Buitengewoon de beste optie voor de korte- en middellange termijn. Streven daarbij is om deze gespecialiseerde voorziening op de langere termijn af te bouwen vanuit de gedachte dat het reguliere onderwijs meer expertise heeft opgebouwd

om deze doelgroep van onderwijs te voorzien. Bovendien kan door toerusting van het reguliere onderwijs voorkomen worden dat deze groep leerlingen uitstroomt naar het speciaal onderwijs, hierbij zal Onderwijsgroep Buitengewoon ook haar verantwoordelijkheid nemen. Het aanbod heeft enerzijds een structureel karakter, en is tegelijkertijd voldoende flexibel om op termijn te kunnen voldoen aan de tijdelijkheid ervan. Concreet betekent dit een ondersteuningsrol in de kennis en expertiseoverdracht richting het regulier onderwijs.

Wordt er op jouw school iets moois ontwikkeld omtrent hoogbegaafdheid? Deel dit via de mail of telefonisch met de projectleiders (contactgegevens staan op de laatste pagina). Mooie voorbeelden worden in deze nieuwsbrieven gedeeld, zodat anderen hier inspiratie uit kunnen halen.

De ontwikkelingsbehoeften van deze dubbel bijzondere kinderen kunnen geduid worden met behulp van 5 essentiële domeinen die onderling nauw samenhangen en elkaar wederzijds beïnvloeden *2) . Deze kinderen ontwikkelen en functioneren het best als er sprake is van een onderling evenwicht tussen deze 5 domeinen:

- 1 intellectuele prestaties
- 2 cognitieve stijl
- 3 intra persoonlijk inzicht
- 4 interpersoonlijke relaties
- 5 zelfactualisatie (de wil om het beste uit jezelf te halen)

De voorziening zal gepositioneerd worden op de Talentencampus Venlo (TCV). Juist deze unieke plek is een context waar gespecialiseerd onderwijs en onderwijs voor meer- en hoogbegaafde leerlingen integraal aanwezig zijn. De aanwezigheid van deze voorzieningen én de aanwezigheid van het regulier basisonderwijs (inclusief het SBaO) zorgt er voor dat het maken van verbindingen in termen van arrangementen en kennisdeling kansrijker wordt. Op deze locatie bevinden zich naast onderwijspartners ook ketenpartners die ondersteuning en begeleiding bieden vanuit de Jeugdzorg en de Wet Langdurig Zieken. Ook op deze expertise kan, waar nodig, een appèl gedaan worden.

Onderzoek realiseren hotspots

Het creëren van een dekkend en passend aanbod aan voorzieningen is een van de doelstellingen van het project. Het uitgangspunt is en blijft uiteraard: werken aan een sterke basis, zodat alle kinderen zoveel mogelijk thuisnabij onderwijs kunnen volgen. Dat is immers het doel van passend onderwijs.

Het kan echter voorkomen dat kinderen net wat meer ondersteuning nodig hebben dan dat in de thuisnabije school geboden kan worden. Er lopen momenteel verschillende initiatieven om het passende onderwijsaanbod voor hoogbegaafde leerlingen te versterken, bijvoorbeeld in de vorm van een plusgroep, Da Vinci college of Talentenpool.

Om nog beter zicht te krijgen op de ondersteuningsbehoeften binnen de scholen van PO en VO zijn we middels een inventarisatie bij de aangesloten schoolbesturen aan het onderzoeken of 'hot spots' (term vanuit de overheid) een mogelijke vorm kan zijn om naast het reguliere onderwijsaanbod in te zetten voor hoogbegaafde leerlingen. Deze 'hot spots' zouden dan ondersteuningspunten kunnen zijn voor scholen om gebruik te kunnen maken van extra speciale deskundigheid die digitaal of fysiek voor handen is.

Uit het specialistennetwerk

Binnen het project is een specialistennetwerk gevormd. HB-specialisten die kennis en ervaringen delen en zich verder in hun rol als 'verbindingsofficier'. In het netwerk wordt gereflecteerd op de rol en positie met als doel de 'specialist' sterker te maken op het gebied van kennis en veranderkundige expertise om collega's mee te nemen en te ondersteunen in het werken met hoogbegaafde leerlingen. Vooral met als doel 'de basis sterker maken'. De deelnemers uit het netwerk zijn:

Annemarie van Dooren	 VALUASCOLLEGE Onderwijsgemeenschap Venlo & Omstreken	asommers@ogvo.nl
Anne Uithol	 MOZON	a.uithol@mozon.nl
Anouk Jacobs	 lijn83 primair onderwijs	a.jacobs@lijn83po.nl
Beyke van den Bercken	 BASISSCHOOL SINT MARTINUS VENLO	b.bercken@martinus-venlo.nl
Christel Siekman	 de Wijnberg dat zijn wij!	c.siekman@dewijnberg.nl
Elly van Santen	 stichting invitare openbaar onderwijs nodigt uit...	e.vsenten@stichting-invitare.nl
Frank Tellings	 Prisma Onderwijs met hoofd, hart en handen	ftellings@gmail.com
Henny Nijveld - van de Heuvel	 COLLEGE DEN HULSTER Onderwijsgemeenschap Venlo & Omstreken	hnijveld@ogvo.nl
Judith Ketelaers	 L.V.O. Limburgs Voorgezet Onderwijs	j.ketelaers@stichtinglvo.nl
Kim Wijnhoven	 AKKOORD! PRIMAIR OPENBAAR	k.wijnhoven@ikcdekoperwiek.nl
Liesbeth Brünken	 FORTIOR	liesbeth.brunken@fortior.nl
Marly Fleuren Lianne Hoeijmakers	 dynamiek SCHOLINGEN	Marly.Fleuren@dynamiek.nu lianne.hoeijmakers@dynamiek.nu
Peter de Jong Rob van den Broek	 bco onderwijsadvies en-ondersteuning	peterdejong@bco-onderwijsadvies.nl robvandenbroek@bco-onderwijsadvies.nl
Yvonne Selten	 RAAYLAND COLLEGE wereldwijzer	y.selten@stichtinglvo.nl

Uit de praktijk... Hoogbegaafdheidsonderwijs bij OGVO

Dit praktijkverhaal van OGVO is een van de vele mooie voorbeelden die er in Noord-Limburg zijn.

OGVO investeert al geruime tijd in trainingen, opleidingen en vervolgcursussen voor onderwijzend en ondersteunend personeel om zo doorlopende scholingslijnen te garanderen. Daarbij ligt de focus op ondersteuningstrajecten en gevorderdere talentbegeleiding. Nu is op iedere campus ruime en actuele expertise aanwezig die goed aansluit bij de complexe uitdagingen die hoogbegaafde leerlingen met zich meedragen. OGVO ondersteunt actief vernieuwingen die te maken hebben met kennisverbreding, deskundigheidsbevordering en innovatie en daar plukken de leerlingen die onderwijs volgen via OGVO de vruchten van.

Aan het woord komen Sjors Gijsbers (College Den Hulster), Annemarie van Dooren (Valuacollege) en Bert Coumans (Blariacumcollege) over de uitdagende educatieve leerlijnen die OGVO betreffende hoogbegaafdheid aanbiedt op de drie campussen.

Da Vinci Onderwijs College Den Hulster

Sjors Gijsbers van College Den Hulster trapt af: "Ruim 10 jaar geleden is College Den Hulster in de brugklas gestart met The Da Vinci Class. De doelgroep van deze klas is een speciale groep meer- en hoogbegaafde leerlingen die lessen volgen op tweetalig vwo. Ze volgen dus ruim 50% van alle lessen in het Engels en doen dat volgens een ingedikte lessentabel. Het betreft een extra uitdaging die tot en met klas zes van het vwo plaatsvindt, met een certificaat op het hoogst haalbare niveau in de wereld, het IB language A2. Op de Da Vinci dag hebben alle leerlingen ook individuele en uitgebreide gesprekken met hun persoonlijke coach die de voortgang van het kind nauwlettend in de gaten houdt. Deze coachgesprekken hebben studie, planning, kansen en obstakels doorgaans als gespreksonderwerp. Uitdagende en overkoepelende projecten maken ook deel uit van Da Vinci dag. De leerlingen krijgen zaken als veldwerk, bedrijvenbezoek, Kids University, Hall of Science, theaterbezoek, community service enzovoort aangeboden."

"Dit schooljaar is het Valuacollege gestart met het onderwijsprogramma Sokrateion waarbij talentvolle leerlingen worden voorbereid op de maatschappij van morgen, zonder het heden en verleden uit het oog te verliezen", zo vervolgt Annemarie van Dooren van het Valuacollege. "De hoogbegaafde leerlingen volgen een speciaal ontworpen lesprogramma, bestaande uit korte lessen in de ochtend gevolgd door een keuzeprogramma in de middag. Dan worden dus geen lessen gegeven, maar gaan docenten en leerlingen op een gezamenlijke ontdekkingstocht om antwoord te vinden op grote, tijdloze vragen. Ze krijgen de ruimte om aan extra projecten te werken en zich te verdiepen in andere vakken. De vernieuwde gymnasiumafdeling van het Valuacollege heeft met Sokrateion ontdekking, eigenaarschap en betrokkenheid als kernwaarden en focust zich vooral op slimme leerlingen die niet tevreden zijn met een standaardantwoord. De inhoud en vorm van onze lessen passen wij aan op onze leerlingen. Elke leerling leert anders."

Sokrateion Valuacollege

Wordt er op jouw school iets moois ontwikkeld omtrent hoogbegaafdheid? Deel dit via de mail of telefonisch met de projectleiders (contactgegevens staan op de laatste pagina). Mooie voorbeelden worden in deze nieuwsbrieven gedeeld, zodat anderen hier inspiratie uit kunnen halen.

Uit de praktijk... Hoogbegaafdheidsonderwijs bij OGVO (Vervolg)

Excellentieprogramma Blariacumcollege

Bert Coumans van het Blariacumcollege sluit af: “Wanneer de leerling een vwo-advies heeft gekregen op de basisschool, dan komt hij in het eerste jaar in de vwo-masterclass. Al een aantal jaren biedt het Blariacumcollege het excellentieprogramma aan dat is gericht op vwo-leerlingen die bovengemiddeld presteren en/of (bijzonder) getalenteerd zijn in een bepaald vakgebied en die wellicht een extra uitdaging zoeken op school. Het programma is uitermate geschikt voor hoogbegaafde leerlingen. De leerling volgt minder reguliere lessen en vult de vrijgekomen tijd in met een onderwerp passend bij zijn interessegebied. Dit kan bijvoorbeeld zijn: onderzoek doen naar een zelfgekozen onderwerp, deelnemen aan wedstrijden of olympiades, het volgen van een extra vak of zelfs het volgen van vakken die niet worden gegeven op de middelbare school. Ook een externe cursus of een masterclass aan een universiteit behoort tot de mogelijkheden. Eigen ideeën van de leerling voor een invulling zijn natuurlijk bespreekbaar.”

Planning 2022

De projectgroep

De projectleden vanuit het SWV PO en SWV VO zijn volop bezig met de voorbereidingen van de conferentie op 21 april.

Angélique Vermeulen		a.vermeulen@ogbuitengewoon.nl
Frank Tellings		ftellings@gmail.com
José Vervoort		j.vervoort@ikcdekoperwiek.nl
Jos Rutten		jos.rutten@fortior.nl
Judith Ketelaers - Vossen		j.ketelaers@stichtinglvo.nl
Jos Rutten Joaney Lemmens		j.lemmens@lijn83po.nl
Marly Fleuren		Marly.Fleuren@dynamiek.nu
Petra van Meijel		p.vanmeijel@spovenray.nl
Sjors Gijbers		sgijbers@ogvo.nl

De projectleiding

Peter de Jong
senior adviseur
06 558 309 69
peterdejong@bco-onderwijsadvies.nl

Rob van den Broek
senior adviseur - GZ-psycholoog
06 533 789 33
robvandenbroek@bco-onderwijsadvies.nl